

6. Розкриття морально-етичного аспекту ухилення від сплати податків.

7. Посилення фіскальної антиофшорної політики у координації з монетарною як чинника стабільності в регулюванні валютного ринку [6].

Отже, існування АПП є значною проблемою для всіх країн, і в Україні розпочинається становлення системи протидії цьому явищу. Однак ця система ще потребує значного послідовного розвитку та вдосконалення своїх механізмів на всіх етапах попередження, виявлення та боротьби з АПП, а також для мінімізації його негативних наслідків для країни.

Список використаних джерел: 1. Брехов С. С., Проскура К. П., Сушкова О. Є. Система індикаторів ризиків агресивного податкового планування. *Економічний аналіз*: зб. наук. праць. 2017. Т. 27, № 1. С. 107–119. 2. Протидія агресивному податковому плануванню в Україні / С. С. Брехов та ін. Ірпінь: Університет ДФС України, 2017. 108 с. 3. Ватаманюк О. С. Агресивне податкове планування: негативні наслідки та напрями протидії. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2018. № 1 (9). С. 153–158. URL: <http://www.msu.edu.ua/visn/wp-content/uploads/2018/06/1-9-1-2018-22.pdf>. 4. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення: Закон України від 04.07.2013 р. № 408-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/408-18>. 5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів: Закон України від 14.10.2014 р. № 1701-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-18>. 6. Касперович Ю. В. Міжнародний досвід боротьби з ухиленням від оподаткування та розмиванням податкової бази: висновки та рецепти для України. URL: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/mizhnar_dosv-1761d.pdf.

УДК 657

А. М. Шемендюк, студент

Науковий керівник: **В. О. Петровська**, викладач

Коледж економіки і технологій Чернігівського національного технологічного університету, м. Чернігів, Україна

ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ФРІЛАНСУ

Ключові слова: *фріланс, фрілансер, податок на доходи фізичних осіб, військовий збір, єдиний податок, єдиний соціальний внесок.*

Проблеми працевлаштування в Україні в нинішній час дають поштовх до виникнення нових професій та новітніх форм організації праці. Дедалі впевненіше заявляє про себе таке явище, як фріланс.

Згідно з даними найбільшої у світі фріланс-платформи Upwork, яка оголосила про свій запуск в Україні, наша країна – перша в Європі й четверта у світі після США, Індії і Філіппін за обсягом фрілансерських доходів. За 2016 рік кількість реєстрацій фрілансерів на фріланс-біржах досягло 59 648 осіб, які отримали дохід 65 млн \$ [5].

Незважаючи на те, що ринок фрілансу в Україні розвивається швидкими темпами, у вітчизняному законодавстві терміни «фріланс» та «фрілансер» відсутні. Тільки Міністерство праці та соціальної політики України у своєму листі визначає «фріланс» як віддалену роботу за допомогою мережі Інтернет, «фрілансера» – як вільного працівника (самозайняту особу), позаштатного працівника, який виконує разове замовлення або тимчасову роботу без зарахування до штату підприємства. Така невизначеність нині створює проблеми щодо правового регулювання діяльності фрілансерів, документального оформлення, відображення в обліку, а також оподаткування, що свідчить про актуальність питання, що досліджується [4].

Метою цієї роботи є аналіз умов оподаткування фрілансу в Україні та надання пропозицій щодо посилення його позитивних наслідків та протидії негативним наслідкам.

Розуміючи, що за своєю економічною природою фріланс є різновидом трудових відносин, слід констатувати, що до фрілансерів не можуть бути застосовані норми трудового права, оскільки такі особи з позиції податкового законодавства є самозайнятими особами та здійснюють незалежну професійну діяльність. Порядок оподаткування залежатиме від статусу виконавця таких робіт.

Фізична особа може зареєструватися як суб'єкт підприємницької діяльності та обрати систему оподаткування – загальну або спрощену. Об'єктом оподаткування для фізичних осіб-підприємців на загальній системі оподаткування виступає чистий оподатковуваний дохід, тоб-

то різниця між загальним оподатковуваним доходом у грошовій та не грошовій формі і документально підтвердженими витратами, пов'язаними з господарською діяльністю такої фізичної особи-підприємця. Доходи, отримані фізичною особою за віддалену роботу протягом календарного року оподатковуються податком на доходи фізичних осіб та військовим збором.

У випадку вибору спрощеної системи оподаткування фрілансер-підприємець може обрати лише третю групу платників єдиного податку зі сплатою без сплати податку на додану вартість. Пояснюється це тим, що платники першої та другої групи можуть надавати послуги або виконувати роботи тільки на користь населення або інших платників єдиного податку.

Фрілансери можуть працювати як без оформлення трудових відносин, так і перебувати в трудових відносинах з роботодавцем, проте працювати з прив'язкою не до офісу, графіку роботи та кількості відпрацьованих годин, а до конкретного результату. Укладення договору є обов'язковим пунктом. У разі його наявності між фрілансером і роботодавцем виникають цивільно-правові відносини, які регулюються Цивільним кодексом. Договір укладається в письмовій формі, за підписами сторін. Навіть без реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності сплачується податок на доходи фізичних осіб та військовий збір [1].

Також слід пам'ятати, що сума винагороди підлягатиме оподаткуванню єдиним соціальним внеском. При чому як фрілансер-фізична особа – підприємець, так і фрілансер-фізична особа зобов'язані оплатити страховий внесок у визначеному законодавством розмірі [2; 3]. Умови оподаткування діяльності фрілансерів наведені в таблиці.

Таблиця

Оподаткування діяльності фрілансерів

Фрілансер-фізична особа-підприємець		Фрілансер-фізична особа
Загальна система оподаткування	Спрощена система оподаткування	
Податок на доходи фізичних осіб – 18 %; військовий збір – 1,5 % від чистого оподаткованого доходу (прибутку)	Єдиний податок: - 3 % (у разі реєстрації платником ПДВ) + ПДВ 20 %; - 5 % (у разі включення ПДВ до складу єдиного податку) від доходу	Податок на доходи фізичних осіб – 18 %; військовий збір – 1,5 % від суми виплати
Єдиний соціальний внесок – 22 % від чистого оподаткованого доходу (прибутку), але не менше мінімального страхового внеску і не більше максимального страхового внеску	Єдиний соціальний внесок – 22 % від мінімальної заробітної плати на 01.01 поточного року	Єдиний соціальний внесок – 22 % від суми виплати

Оскільки в законодавстві відсутнє не тільки поняття фрілансу, але й чіткий порядок реєстрації та оподаткування такої діяльності, то досить часто фрілансери не оформлюють трудові відносини, не реєструються як суб'єкти підприємницької діяльності, не платять податки. Доходи, які вони отримують є тіншовими доходами і приводять до розвитку корупції та тіншової економіки.

У зв'язку з цим держава має бути зацікавлена в легалізації такої діяльності як фріланс, яка стрімко розвивається в Україні. Для цього потрібно закріпити поняття «фріланс» та створити законодавчі нормативи його оподаткування; розробити чіткий пакет дієвих механізмів соціального захисту фрілансерів; організувати відкриття спеціальних кредитних ліній з пільговими відсотками; створити низку центрів комп'ютерної, консультаційної, психологічної допомоги; запустити спеціальні портали для зручного пошуку замовників; забезпечити фрілансерам реальний захист від недобросовісних замовників.

Список використаних джерел: 1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. 2. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 04.11.2004 № 2152-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>. 3. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>. 4. Щодо проблем застосування актів законодавства про працю: Лист Міністерства праці та соціальної політики України від 15.05.2008 р. № 105/13/116-08. URL: http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v105_203-08. 5. Спецпроект AIN і Upwork. URL: <https://ain.ua/2017/03/22/kak-izmenilsya-frilans-v-ukraine-za-5-let-konkurenciya-specialnosti-rejty/>.